

Rónai Mihály András Svéd Menlevele

SCHUTZ-PASS Nr. 79/15

Name: Michael Andreas Rónai Nr.: _____ Wohnort: Budapest Lohn: _____ Geburtsdatum: 14. März 1913. Geboirten: _____ Geburtsort: Budapest Geboirten: _____ Körperlänge: 171 cm. Magasság: _____ Haarfarbe: braun Augenfarbe: braun Hajszín: _____ Szemszín: _____	 Unterschrift: _____ Aláírás: <i>Michael Andreas Rónai</i>
--	---

SCHWEDEN

SVÉDORSZÁG

Die Kgl. Schwedische Gesandtschaft in Budapest bestätigt, dass der Obengenannte im Rahmen der — von dem Kgl. Schwedischen Aussenministerium autorisierten — Repatriierung nach Schweden reisen wird. Der Betreffende ist auch in einen Kollektivpass eingetragen.

Bis Abreise steht der Obengenannte und seine Wohnung unter dem Schutz der Kgl. Schwedischen Gesandtschaft in Budapest.

Gültigkeit: erlischt 14 Tage nach Einreise nach Schweden.

A budapesti Svéd Kir. Követség igazolja, hogy fentnevezett — a Svéd Kir. Külügyminisztérium által jóváhagyott — repatriálás keretében Svédországba utazik. Nevezett a kollektiv útlevebben is szerepel.

Elutazásáig fentnevezett lakása a budapesti Svéd Kir. Követség oltalma alatt áll.

Érvényét veszti a Svédországba való megérkezéstől számított tizennegyedik napon.

Reiseberechtigung nur gemeinsam mit dem Kollektivpass. Einreisevisum wird nur in dem Kollektivpass eingetragen.

Budapest, den **28. September** 1944

Kgl. Schwedischer Gesandter

Férjem, Rónai Mihály András [1913-1992] svéd menlevele 1944. szeptember huszonnyolcadikai keltezéssel.

A férjem Jászberényben, munkaszolgálatban értesült arról, hogy Pesten a nőknek be kell vonulni a KISOK-pályára. Megszökött, és csodával határos módon meg is érkezett Pestre, pedig a nyilasok, a hírhedt Zöldi emberei, az állomáson szedtek le mindenkit a vonatról.

Én már készültem a bevonulásra. Mityu azt mondta, szó se lehet arról, hogy én bevonuljak. Ő se megy vissza, szökjünk együtt meg! Szegény papámat életemben először láttam sírni. Örök

optimista volt, de folytak a könnyei, amikor mi búcsúztunk. Ő azt nem tudta elképzelni, hogy hamis papírok meg ilyesmi, de akkor még semmink nem is volt. A házból úgy tudtunk csak kimenni, hogy bevonulunk. A házmaster nyilas volt, és tudta, hogy mi bevonulunk. Mindez 1944 októberében volt. Azt hiszem, aznap mentünk el, amikor volt a Szálasi-puccs.

Valahonnan hallottuk, hogy a Svéd Vöröskereszt segít az Esterházy utcában. Ez egy kicsi utca volt a Károlyi kertnek a Rádió felé eső oldalánál. Millió ember! Az egész utcát kitöltötte a tömeg, akik mind be akartak jutni, és hát órákig persze nem sikerült. Az Esterházy utcában egy svéd házaspár, Langlet professzor és a felesége segített. Van az a három ember, akiről mindig szó van, akik segítettek, de én még sose hallottam, hogy róluk is megemlékeztek volna [Valdemar Langlet (1872--1960) főszerkesztő, sokoldalú nyelvész, kultúraközvetítő. 1934-től a budapesti Pázmány Péter Egyetem svéd lektora, a svéd főkonzulátus, majd 1938-tól a svéd követség munkatársa. 1944 májusától a Svéd Vöröskereszt fődelegátusaként feleségével, Ninával és számos munkatársával együtt az ún. menlevelek segítségével ezrek életét mentette meg. Raoul Wallenberg 1944. július 9-én érkezett Budapestre, s építette ki párhuzamos mentőakcióját].

Végre az ajtóhoz jutottunk. S akkor kijött valaki, nem mondom meg, hogy ki volt, azt hittük, meg vagyunk mentve, kértük, tegyen be minket az ajtón belülre. De kereken visszautasította, mondván, ő is csak nagy nehezen jutott be, mert a felesége zsidó, azért van itt. Szóval elhárította. De hát nem ez volt az egyetlen eset. Végre bekerültünk. Mind a ketten sokkal fiatalabbnak néztünk ki. Az első szobában a professzor, a belsőben a professzorné volt. Úgy látszik, megnyertük a szívét. Megsajnált bennünket, rögtön félreállított. Estére már volt lakásunk a József körúton, és még oda is vett minket munkára. Hiszen, ha nem lett volna igazolványunk és hogy dolgozunk is, akkor mindjárt gyanúsak lettünk volna. Tehát úgy szerepeltünk, hogy erdélyi menekültek és a Vöröskereszt munkatársai. Mindkettőnknek lett menlevele, Mityué svéd, az enyém svájci.

[A Michael Andreas Rónai névre kiállított 79/15. számú "Schutz-Pass" szövege: "A budapesti Svéd Kir. Követség igazolja, hogy fentnevezett a Svéd Kir. Külügyminisztérium által jóváhagyott [: repatriálás?:] keretében Svédországba utazik. Nevezett a kollektív útlevelelben is szerepel." -- Sajnos, a szöveg egy része olvashatatlan. -- A szerk.]